

Jærrådet

innkalles til møte 06.06.2018 kl. 12.00

i Klepp rådhus, Solavegen 1, Klepp

			Side
Godkjenning av protokoll			
2/18	18/00035-4	Protokoll fra møte i Jærrådet 23.02.2018	2
Utvalgssaker			
5/18	18/00044-8	Status Jærpakke/bypakke/tverrforbindelse	7
6/18	18/00044-19	Presentasjon av Funkishuset	8
7/18	18/00044-15	Kommunal landbruksforvaltning	9
Orienteringssaker			
3/18	18/00044-18	Referat fra møte 28.05.2018 vedrørende veteranplan	24
4/18	18/00044-17	Purring på henvendelse - Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering	27
5/18	18/00044-16	Evaluering Grunderarena, Jæren Produktutvikling	33
6/18	18/03638-1	Pelsdyrnæringa i Norge	35
Eventuelt			

Godkjenning av protokoll

2/18 Protokoll fra møte i Jærrådet 23.02.2018

Dato: 23.02.2018 kl. 8:30
Sted: Hå kommune, Rådhusgata 8, Varhaug
Arkivsak: 18/00035

Til stede: Stanley Wirak (Ap), Pål Morten Borgli (Frp), Bodil Sivertsen, Ane Mari Braut Nese (H), Torbjørn Hovland (Krf), Torild Lende Fjermestad, Jonas Skrettingland (Krf), Mons Skrettingland (H), Anne Berit Berge Ims, Frode Fjeldsbø (Ap), Henry A. Tendenes (H), Knut Underbakke, Reinert Kverneland (H), Sverre Risa (Krf), Trygve Apeland

Forfall: Pål Morten Borgli (Frp)

Protokollfører: Sissel Hauge-Vikane, politisk sekretariat Sandnes kommune

			Side
Godkjenning av protokoll			
1/18	18/00035-1	Protokoll fra møte i Jærrådet 01.12.2017	3
Utvalgssaker			
1/18	18/00044-2	Pelsdyrnæringen	3
2/18	18/00044-1	Veterandag og veteranplan	4
3/18	18/00044-4	Deltakelse i prosjektet samarbeid for digital kompetanse i kommunene	4
4/18	18/00044-3	Status interkommunale planer/samarbeid	4
Orienteringssaker			
1/18	16/04552-26	Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering	
2/18	18/00044-6	Høring av rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene	
Eventuelt			

Godkjenning av protokoll

1/18 Protokoll fra møte i Jærrådet 01.12.2017

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Godkjenning av protokoll	23.02.2018	1/18

Møtebehandling

Votering

Vedtak

Protokollen fra møtet 01.12.2017 ble godkjent.

Utvalgssaker

1/18 Pelsdyrnæringen

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	23.02.2018	1/18

Møtebehandling

Klepp, Hå og Sandnes er de største pelsdyrkommunene.

Jærrådet støtter uttalelsen som er sendt fra Rogaland bondelag.

Stanley Wirak foreslo følgende:

Det sendes en felles uttalelse fra Jærkommunene til statsministeren, landbruksministeren, næringskomiteen på Stortinget og kopi til lederne i sentralstyrene.

Jærrådet ga Sandnes kommune oppdraget å formulere brevet.

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Det sendes en felles uttalelse fra Jærkommunene til statsministeren, landbruksministeren, næringskomiteen på Stortinget og kopi til lederne i sentralstyrene.

2/18 Veterandag og veteranplan

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	23.02.2018	2/18

Møtebehandling

Med bakgrunn i Gjesdal sitt spørsmål om å gjøre noe felles, fikk Gjesdal i oppdrag å koordinere et møte med ordførerne i Jærrådet og veteraninspektøren/veteranorganisasjonene. Rådmannen i Gjesdal deltar også.

Målsettingen er å vurdere eventuelle felles tiltak.

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Gjesdal kommune koordinerer et møte med veteraninspektøren/veteranorganisasjonene.

3/18 Deltakelse i prosjektet samarbeid for digital kompetanse i kommunene

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	23.02.2018	3/18

Møtebehandling

Anne Berit Berge Ims presenterte status og veien videre for digitaliseringsprosjektet.

Votering

Vedtak

Saken tas til orientering.

4/18 Status interkommunale planer/samarbeid

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	23.02.2018	4/18

Møtebehandling

Øyeblikkelig hjelp Jæren

Leder av Sandnes legevakt Gudrun Riska Thorsen og leder av ØHT Cecilie Eigestad ga en presentasjon om øyeblikkelig hjelp tilbudet.

Det ble pekt på ulike utfordringer:

- Fokus på å informere og gjøre Øhjelpstilbudet kjent for fastlegene i de respektive kommunene.
- Rus/psykiatri.
- Redusere liggetid på pasientene fra Gjesdal og Sandnes.

Landbrukskontor

Kåre Strand ga en løypemelding om arbeidet som er gjort til nå.

Arbeidsgruppa skal legge fram forslag til Jærrådet og eventuell politisk behandling høsten 2018.

Legevakt IKS utgår.

IKT samarbeid

Rådmennene og IKT-sjefene i Klepp, Time, Hå og Gjesdal er i gang med arbeidet. Rapport legges fram tidlig våren 2018.

Torhild Lende Fjermestad informerte kort om prosessen og en kan anse saken som slutført.

Felles styrevervopplæring

Rådmennene forbereder en sak til Jærrådets møte 06.06.2018.

Språkopplæring

Saken ble avsluttet i møtet 01.12.2017.

Grunderbedrifter (sak 18/17 i møte 01.12.2017).

Jærrådet ba om en ny sak.

Gjennomgang av Jæren produktutvikling og Skape. Er det overlapping og hvor bør vi som eiere engasjere oss.

Næringssjefene er invitert til møte med rådmenn 27.04.2018. Se på grunderbedrifter og turisme sammen med næringssjefene. Ny sak legges fram i Jærrådets møte 06.06.2018.

Forskuttering Jærbanen

Se vedlagte brev til samferdselsministeren og Jernbanedirektoratet.

PPT samarbeid

Trygve Apeland informerte om at Klepp og Time har hatt dialog vedr samarbeid. Det blir ikke formalisert interkommunalt samarbeid PPT.

Votering

Vedtak

Saken ble tatt til orientering.

Orienteringssaker:

I forbindelse med behandling av **orienteringssak 1/18** - Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering, informerte Bodil Sivertsen om at KS har hatt konsultasjonsmøte med justis- og beredskapsministeren. KS følger opp dette videre. Jærrådet avventer svar på brev datert 09.01.2018.

I forbindelse med behandling av **orienteringssak 2/18** - Høring av rapport fra ekspertutvalget som har vurdert nye oppgaver til fylkeskommunene, ble det stilt spørsmål om vi skal gjøre noe sammen.

Eventuelt

E39

Reinert Kverneland stilte spørsmål vedr E39 – indre og ytre trase.

Stanley Wirak understreket at det er Statens Vegvesen som har anbefalt en trase, men at det ikke er besluttet noe.

Gottfried Heizerling er invitert til møtet 06.06.2018.

Stanley Wirak tar initiativ til et møte med fylkeskommunen, men avventer til etter administrativt møte er avholdt.

Møtet slutt.

Sandnes, 23.02.2018

Stanley Wirak
leder

Bodil Sivertsen
sekretær i Jærrådet

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

Utvalgssaker

5/18 Status Jærpakke/bypakke/tverrforbindelse

Arkivsak-dok. 18/00044-8
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sissel Hauge-Vikane

Saksgang	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	06.06.2018	5/18

Status og veien videre – presentasjon av Gottfried Heinzerling.

Utbyggingspakke Jæren, tverrforbindelse og andre prosjekt.

Sandnes, 30.05.2018

Bodil Sivertsen
sekretær for Jærrådet

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

6/18 Presentasjon av Funkishuset

Arkivsak-dok. 18/00044-19
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sissel Hauge-Vikane

Saksgang	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	06.06.2018	6/18

Stiftelsen Huset er en privat stiftelse, stiftet av kommunene Sandnes, Sola, Gjesdal, Klepp, Time og Hå med formål å drive et lavterskeltilbud for rusmiddelavhengige.

Det er inngått 4-årig forpliktende samarbeidsavtale med disse kommunene for perioden 01.01.2015 – 31.12.2018. Styret, med styreleder Torill Lende Fjermestad, har ansvar for prosessen med å fornye samarbeidsavtalene for perioden 2019- 2022. I siste styremøte ble det besluttet at en skal be om å få presentere Funkishuset og arbeidet for fornying av samarbeidsavtalene i Jærrådet før sommeren 2018. Det vil være daglig leder for Funkishuset Åse Odland som representerer Funkishuset.

Styret i Funkishuset ber om at saken meldes til Jærrådets møte den 6. juni 2018.

Sandnes, 30.05.2018

Bodil Sivertsen
rådmann

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

7/18 Kommunal landbruksforvaltning

Arkivsak-dok. 18/00044-15
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sissel Hauge-Vikane

Saksgang	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	06.06.2018	7/18

Se vedlagte dokument.

Saken legges fram for drøfting uten forslag til vedtak.

Sandnes, 14.05.2018

Bodil Sivertsen
sekretær i Jærrådet

Vedlegg:

Kommunal landbruksforvaltning - perspektiv mot 2040
Referat frå møte med bondelaga

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

Jærrådet

v/Sandnes kommune
postmottak@sandnes.kommune.no

Saksnr
17/1066-16

Løpenr
10449/18

Arkivkode
026 V0

Avd/Sek/Saksh
SEN/SEN/KS

Dykkar ref

KOMMUNAL LANDBRUKSFORVALTNING - PERSPEKTIV MOT 2040

1. Bakgrunn

Jærrådet vedtok i møte 17. februar 2017 å utgreia eit nærare samarbeid om landbruksforvaltning på Jæren.

Frå saksutgreiinga til møtet i Jærrådet 17. februar heiter det:

I 2002 blei det gjort ei utgreiing om felles landbrukskontor kalla «samarbeid om landbruksforvaltninga på Jæren» Dette meiner vi er eit av dei områda, etter nei til Jæren kommune, der vi bør prioritera ei utgreiing med tanke på eit breitt interkommunalt samarbeid. Dette er ei stor og viktig næring av nasjonal betydning, men med forholdsvis få tilsette i kvar kommune. Landbruksforvaltninga kan då bli fagleg styrka både innan forvaltning og på det næringsfaglege området, og trekkje opp langsiktige strategiar for å styrke næringa for framtida.

Den nye landbruksmeldinga, som skal behandlast i Stortinget om ikkje så lenge, skisserer muligheit for å flytte nokon oppgåver over frå kommunane (i hovudsak på kontrollside) til ein regional instans. Dette kan bety at kommunane sine oppgåve på det økonomiske området kan bli endra /reduert i løpet av eit par år.

1.1 Mandat

Mandatet er konkretisert slik:

- Utgreie kva som er eit framtdsretta tenestetilbod i den lokale landbruksforvaltninga for å sikre nasjonale, regionale og lokale mål i landbrukspolitikken.
- Vurdere om dette får konsekvensar for organisering og lokalisering av tenestetilbodet.
- Vurdere fordeler og ulemper samanlikna med dagens organisering.

1.2 Arbeidsgruppe

Hå kommune valde å ikkje delta i utgreiingsarbeidet.

Dei andre kommunane i Jærrådet peika ut 2 representantar kvar til å delta i ei arbeidsgruppe. Medlemmene av arbeidsgruppa har vore:

Sandnes kommune: Kristin Barvik og Arve Fløysvik
Time kommune: Brit Jorun Haslemo og Yvonne van Bentum
Gjesdal kommune: Gerd Karin Espedal og Gudrun Kristensen
Klepp kommune: Atle Barkve og Kåre Strand

Brit Jorun Haslemo slutta i Time kommune og begynte som landbrukssjef i Sandnes 1. januar 2018.

Klepp kommune har hatt sekretariatsoppgåvene for utvalet.

2. Nokre utviklingstrekk

2.1 Nasjonal landbrukspolitik

Det er gitt nasjonale mål om auka matproduksjon. Mulighetene for å finna ein marknad for det som blir produsert i Norge er avhengig både av internasjonal handelsregulering og av den politiske viljen til å bruke økonomiske verkemiddel for å sikre at prisen på norskprodusert mat er på eit nivå som blir godtatt av forbrukarane.

Det pågår ein politisk diskusjon om liberalisering av det norske landbruket. I dag synes det ikkje å vera fleirtal for omfattande liberalisering på lovsida sjølv om vi ser ei glidande utvikling i liberal retning. Viljen til endring ser ut til å vera noko større innan dei økonomiske verkemidla.

Det er grunn til å venta fortsatt liberalisering dei komande åra.

Dei nasjonale måla i landbrukspolitikken gjeld også regionalt og lokalt, og er framstillt slik:

Matsikkerheit og beredskap	Landbruk over heile landet	Auka verdiskaping	Berekraftig landbruk med lågare utslipp av klimagassar
Sikre forbrukarane trygg mat Auka matvareberedskap God dyre- og plantehelse og god dyrevelferd Satse på avl, forskning og utdanning for å auke bruken av dei økologiske ressursane.	Leggje til rette for bruk av jord- og beiteressursane Moglegheiter for busetjing og sysselsetting Eit mangfaldig landbruk med ein variert bruksstruktur og geografisk produksjonsdeling Leggje til rette for rekruttering i heile landet Ei økologisk berekraftig reindrift	Utnytte marknadsbaserte produksjonsmoglegheiter Ei konkurransedyktig og kostnadseffektiv verdikjede for mat Ein effektiv og lønsam utnytting av gardens samla ressursar Vidareutvikle Noreg som matnasjon Leggje til rette for bondens inntektsmoglegheiter og evne til å investere i garden Berekraftig skogbruk og konkurransedyktige skog- og trebaserte verdikjeder	Redusert forureining frå landbruket Reduserte utslipp av klimagassar, auka opptak av CO ₂ og gode klimatilpasningar Berekraftig bruk og eit sterkt vern av landbruket sine areal og ressursgrunnlag Vareta kulturlandskapet og naturmangfaldet
Ei effektiv landbruks- og matforvaltning			
Forskning, innovasjon og kompetanse skal bidra til at hovudmåla i landbruks- og matpolitikken blir nådde			
Ivareta norske interesser og sikre framgang i internasjonale prosessar			

2.2 Omdømebygging

Den lokale landbruksforvaltninga saman med næringa sjølv har ei tydeleg rolle i arbeidet med å behalda/bygga opp om det gode omdømet som det norske landbruket har i dag. Dette vil ha betydning både for betalingsvilje i marknaden og for rekruttering til yrket.

Dei mest nærliggande utfordringane for omdømet er knytt til matsikkerhet, sjukdomsførebygging, dyrevelferd, leveringssikkerhet og natur- og miljøforvaltning.

3. Oppgåver og utfordringar for landbruket

Matproduksjon er landbrukets kjernefunksjon, men det er viktig å minne om at landbruket har ei multifunksjonell rolle. I tillegg til å produsere mat skal landbruket produsere trevirke, råstoff til bioenergi, kulturlandskap, inn på tunet tenester osv. I tillegg har landbruket ein viktig funksjon for å halde oppe busetjing i distrikta, areal til friluftaktivitetar og klimaeffekt. (Både utslepp frå husdyr og CO₂-binding i skog og myr)

3.1 Jordvern

Rogaland profilerer seg som matfylke og landbruksfylke, og landbruket på Jæren er viktig for den samla matproduksjonen både i Rogaland og for landet. For å sikre framtida til jordbruket er det av stor betydning at vi klarer å ta vare på matjorda. Areal er under press, og vi må få til ei balansert utvikling mellom vekst og jordvern. Jordvern er eit lovpålagt samfunnsansvar etter plan- og bygningslova, og dette har betydning for arbeidet i den kommunale landbruksforvaltninga.

3.2 Kommunane si rolle i landbrukspolitikken

Landbrukspolitikken er eit samspel mellom nasjonale, regionale og lokale tiltak, og der kommunane spelar ei viktig rolle. Dei nasjonale måla i landbrukspolitikken slik dei er framstilte i avsnitt 2.1 gjeld også regionalt og lokalt. Skal vi lukkast som Matfylket Rogaland, er det viktig at alle kommunane har eit klart landbruksfokus, og at kommunane følgjer opp dette i sine kommuneplanar. Kommunane har dei siste åra fått ei større rolle som samfunnsutviklingsaktør, og må sjå landbruket i samheng med samfunns- og næringsutviklinga generelt.

3.3 Forvaltningsreformer

Regional landbrukspolitikk blei konkretisert gjennom regionalplan for landbruk vedteken i fylkestinget 7. juni 2011. Her klargjer fylkeskommunen sine mål og oppgåver i landbrukspolitikken.

Fylkesmannen har ansvaret for klagesaker, motsegn og andre saker kor fylkeslandbruksstyret tidlegare har hatt vedtaksmynde. Fylkesmannen har og ansvaret for å forvalte dei såkalla IBU-midlane (Investeringar og bedriftsutvikling i landbruket) som blir løyvde frå Landbruks- og Matdepartementet til Innovasjon Norge.

Som eit ledd i regionreforma la eit ekspertutval fram si tilråding om desentralisering av oppgåver frå staten til fylkeskommunane 1. februar 2018. Dette utvalet vurderte mellom anna endringar i arbeidsfordelinga mellom fylkeskommunane og fylkesmennene i landbrukspolitikken. Utvalet tilrår at fylkeskommunane tek over ansvaret for Regionalt næringsprogram frå Fylkesmennene. Dette omfattar forvaltninga av IBU-midlane som blir foreslått overført til fylkeskommunane. Stortinget vil truleg ta stilling til dette forslaget i løpet av 2018. Det er usikkert om dette vil bli vedteke, og kva konsekvensar dette får for den lokale forvaltninga. For meir informasjon:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2ac32be8629541259acade7d15d9451e/regionreform---rapport-fra-ekspertutvalget.pdf>

3.4 Landbruksproduksjon og -areal

Mykje av landbruksområda på Jæren er av høg kvalitet, og ligg i den beste klimasona i Norge. Jorda eignar seg spesielt godt til produksjon av grønnsaker og grovfor/gras. I tillegg til den fulldyrka jorda, er den høge andelen av produktive innmarksbeiter viktig som grunnlag for storfe- og småfeproduksjon.

Landbruket har elles vore prega av stor investeringsvilje og –evne, og mykje av landbruket er derfor kjenneteikna av moderne driftsformer, nyare driftsbygningar og betydeleg grad av automatisering/robotisering.

Det er elles rett å nemna at både veksthus og kraftforintensive produksjonar (kylling, høns og svin) har ein sterk posisjon i Jærlandbruket. Tabell 1 viser nokre utvalde tal for storleiken på Jærlandbruket samanlikna med samla tal for Rogaland.

Tabell 1: Landbruket i dei 4 Jærkommunane

	Klepp	Time	Gjesdal	Sandnes	Rogaland
Søkarar produksjonstillegg i 2017	292	251	151	305	3995
Fulldyrka areal	67202	41862	17608	46193	480526
Overflatedyrka areal	265	473	237	370	22020
Innmarksbeite areal	7200	36299	34288	28993	438584
Mjølkekyr	5081	4353	1595	3580	39572
Ammekyr	703	1170	714	705	11836
Andre storfe	11505	10181	4065	8425	99497
Purker	2074	1624	296	508	12809
Slaktegris	65794	59043	18130	20854	461332
Sau	1934	11211	10551	13207	194621
Høner	256958	135380	7557	71159	1181247
Kylling	2473818	1143561	1038408	2181757	17593446
Pelsdyr	19543	3162	2442	11427	80252
Gras (da)	51722	38634	17765	41112	480526
Korn – bygg (daa)	8042	2268	243	2491	25866
Grønsaker (daa)	3855	122	0	113	8966
Potet (daa)	1637	88	0	679	6435
Årsverk i kommunen	3,6	4,4 ^{***}	1,6	5 ^{**}	

Kursiv skrift er 2017

Resten er 2016-tal

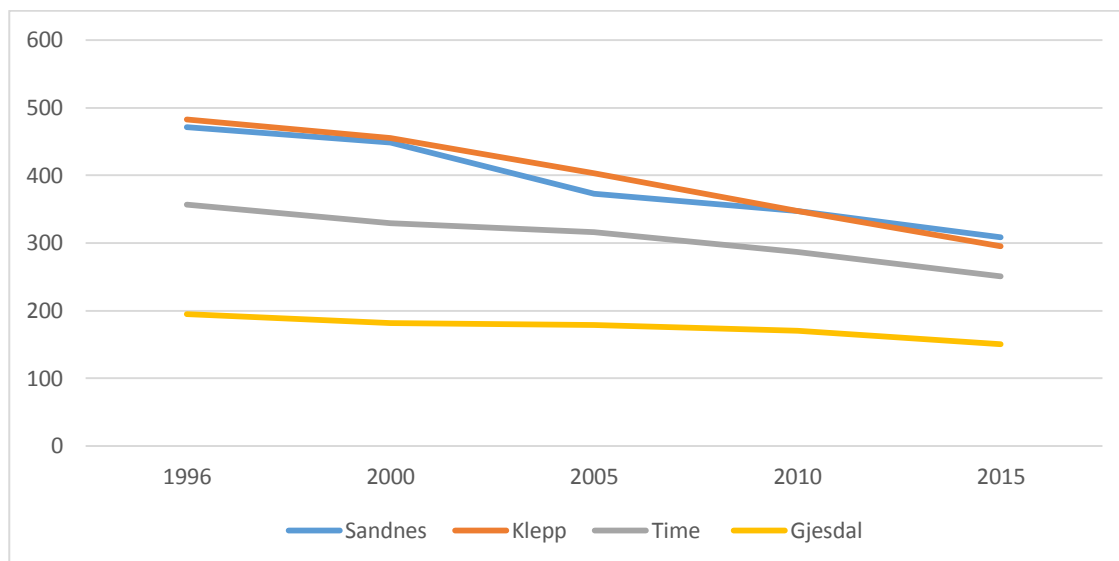
* er 2014-tal

** gjeld 3 kommunar, Sandnes, Stavanger og Kvitsøy

***4,4 heimlar. 3 årsverk i arbeid

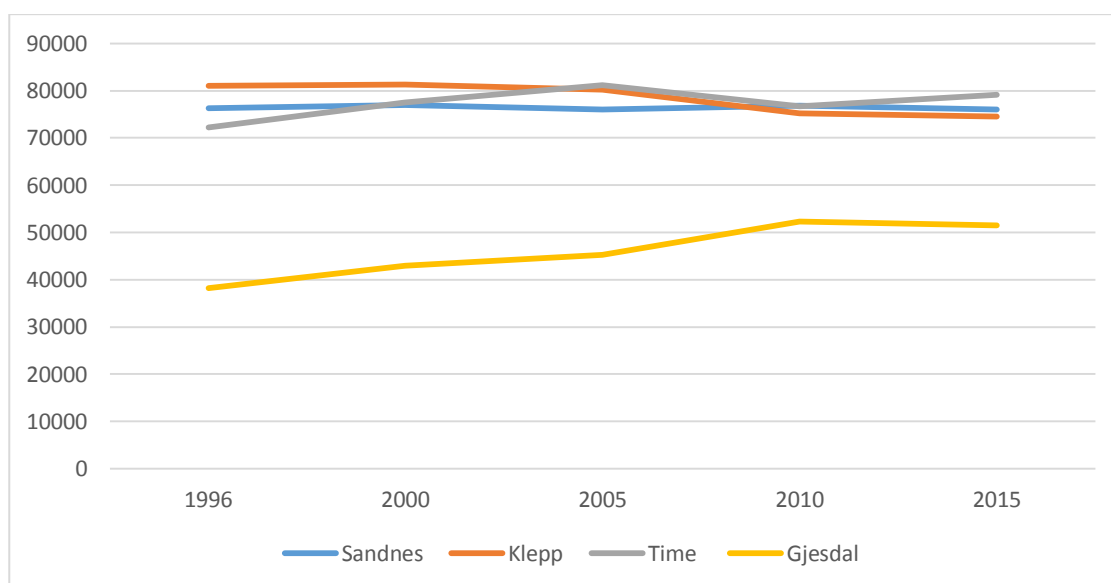
Utviklinga dei siste 20 åra viser ei klar utvikling mot færre og større driftseiningar. Dette skjer både ved at dei minste einingane går over til meir hobbydrift, og gjennom bruksrasjonalisering. Samla tal søkjarar om produksjonstilskot i dei 4 kommunane har i 20-årsperioden blitt redusert med 1/3 frå 1506 i 1996 til 1004 i 2015.

Tabell 2: Tal søkjarar produksjonstilskot 1996 – 2015

Reduksjonen i talet på søkjarar viser at talet på aktive jordbruksføretak er vesentleg redusert, men dette går ikkje ut over arealet som er nytta til matproduksjon. Samla for desse 4 kommunane er det ein auke på vel 5 % i areal det er søkt produksjonstilskot til i 20-årsperioden.

Tabell 3 Jordbruksareal det er søkt om produksjonstilskot til 1996 - 2015

Det er nærliggande å tenka at reduksjonen i talet på søkjarar om produksjonstilskot betyr redusert arbeidsmengd for landbruksforvaltningane, men dette er berre delvis rett. Nye driftsformer og ulike typar foretak og selskapsstrukturar gir ein meir komplisert søknadsbehandling. I tillegg har vi den siste tida sett ei utvikling i retning av fleire føretak på eit bruk. Det er til dømes registrert ein auke i talet på landbruksføretak i Rogaland frå 2016 til 2017, samstundes som talet på aktive bruk framleis går ned.

3.5 Verdiskaping og overføringar

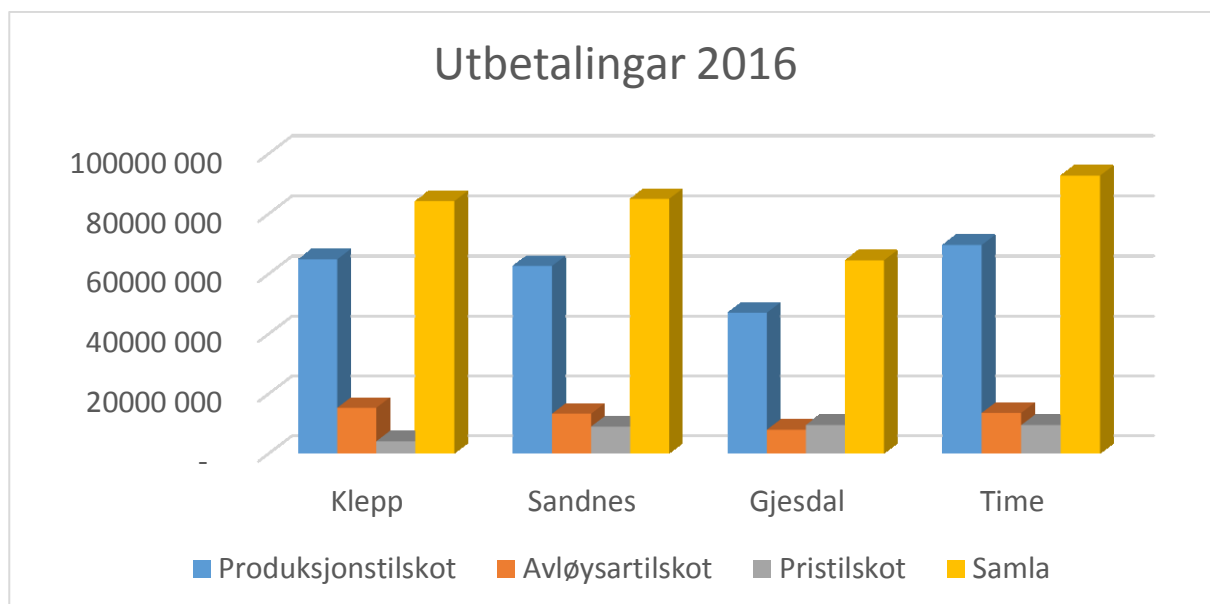
Dei statlege støtteordningane til landbruket er omfattande og betyr mykje for økonomien til landbruksføretaka, for matproduksjonen og sysselsettinga i landbruket. Dei samla overføringane til landbruket i dei 4 kommunane er i 2016 berekna til i overkant av 326 mill kr. Dette er fordelt på ei

lang rekke ulike støtteordningar som i oversikten i tabell 5 er gruppert produksjonstilskot, avløysartilskot og pristilskot.

I gruppa produksjonstilskot er ordningane med størst økonomisk betydning areal- og kulturlandskapstilskot, tilskot til husdyr, tilskot til dyr på beite og driftstilskot til melkeproduksjon.

Under pristilskot er dei største ordningane distriktstilskot til produksjon av mjølk og ulike typar kjøt. For meir omfattande informasjon – sjå <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/tilskuddsbase>

Tabell 4 – Oversikt over utbetaling av produksjonstilskot, avløysartilskot og pristilskot til landbruksforetak i dei 4 kommunane.

Verdiskapinga i landbruket er kartlagt i NIBIO-rapport nr. 75 – 2016. Den viser at landbruket i desse 4 kommunane representerer vesentlege bidrag til den samla verdiskapinga.

Tabell 5 – Tal tilsette og verdiskaping landbruk og landbruksbasert industri i 2014, prosent av verdiskapinga i kommunane

	Tilsette	Verdiskaping i prosent
Sandnes	625	1,0
Klepp	1264	12,4
Time	485	3,8
Gjesdal	366	7,1

Meir detaljert oversikt over verdiskapinga i dei 4 kommunane følger som vedlegg.

(Heile rapporten:

https://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMRO/Landbruk/Rapportar/Verdiskaping_srapport%202016%20kommunesider%20endelig.pdf)

4. Organisering av den lokale landbruksforvaltninga

4.1 Produksjonstilskot i landbruket - dagens forvaltningssystem

I Stortingsmelding nr. 11 (2016 - 2017) - Endring og utvikling – en fremtidsrettet jordbruksproduksjon er dagens forvaltningssystem omtalt slik:

«Produksjonstilskuddene er statlige tilskuddsmidler som bevilges over statsbudsjettets Kapittel 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. Det utbetales årlig ca. 9,5 mrd. kroner i produksjonstilskudd og avløsertilskudd ved ferie/fritid over jordbruksavtalen.

Søknad om produksjonstilskudd sendes kommunen, enten via Altinn (elektronisk) eller i papirform. I 2016 ble 90 pst. av alle søknader om produksjonstilskudd levert elektronisk. Der søknadsdataene blir godkjent innen en bestemt frist, vil vedtaket om tilskudd genereres gjennom et fagsystem, mens selve utbetalingen foretas maskinelt i regi av Landbruksdirektoratet. Hoveddelen av tilskuddsforvaltningen er dermed automatisert.

Forvaltningen av midlene åpner ikke for bruk av lokalpolitisk skjønn. Skjønnen er i hovedsak regelbundet i henhold til forskrift eller jordbruksavtale – i motsetning til «fritt skjønn» der lovbestemmelsen på vilkårs- og følgesiden helt overlater til forvaltningen å avgjøre om lovens vilkår er oppfylt eller ikke.

Vilkårene for å motta produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid står i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Utmålingsreglene for hvor mye tilskudd hver enkelt søker kan gis, fremgår av den årlige jordbruksavtalen.»

Etter at landbruksmeldinga blei behandla er det gjort endringar slik at frå og med 2017 er muligheten for å søkja produksjonstilskot manuelt fjerna. Nå må alle søkja elektronisk.

4.2 Nasjonale signal om framtidig organisering av tilskottsforvaltninga

I Stortingsmelding nr. 11 under avsnittet mulige forvaltningsmodellar for tilskottsforvaltninga er det skissert 3 mulige modellar. Vurderingane tok utgangspunkt i at det i hovudsak ikkje er rom for lokalpolitiske vurderingar i tilskottsforvaltninga, og at ein derfor kan sjå for seg ei meir effektiv oppgaveløysing gjennom å sentralisere behandlinga. I tillegg er det vurdert om nærleiken mellom landbruksforvaltninga og den enkelte bonden kan bli så stor at det kan påverke den nøytrale søknadsbehandlinga. Dei 3 modellane som er skisserte er:

- Kommunane held fram som forvaltningsmyndighet
- Forvaltningsansvaret blir flytta til Fylkesmannen
- Forvaltningsansvaret blir flytta til 4/5 regionkontor lagt til fylkesmannsembeter.

Meldinga seier vidare at regjeringa vil vurdere endringar i forvaltning av produksjons- og avløysartilskota med sikte på å finne ein modell som sikrar forsvarleg forvaltning av offentlege midlar.

Ved behandlinga i Stortinget blei dette signalet justert, og det heiter mellom anna følgjande i innstilling 251 S (2016 – 2017) (<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2016-2017/inns-201617-251s/?all=true>)

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, er opptatt av at forvaltning av jordbruket skal skje nærmest mulig brukeren.

Flertallet registrerer at det ikke er tatt noen beslutning for valg av modell. Det er likevel grunn til å understreke at primært bør det være et mål å beholde forvaltningen av midlene i hovedsak som en kommunal oppgave. Flertallet peker på at dette er en viktig del av landbruksforvaltningen i kommunene. For bonden vil også nærhet og lokalkunnskapen være et sentralt element. Det er nødvendig å gjennomføre tiltak som bedre sikrer både likebehandling og forutsigbarhet enn den situasjonen som beskrives i meldingen.

Flertallet vil be regjeringen vurdere ytterligere tiltak som kan styrke og bedre den lokale landbruksforvaltningen.»

Dette viser at det i nasjonalforsamlinga er ulike syn på organisering av ei framtidsetta landbruksforvaltning. For den nære framtida er det grunn til å rekne med at tilskottsforvaltning framleis blir ei kommunal oppgåve.

4.3 Annan tilskottsforvaltning som blir utført av landbruksforvaltninga

Dette omfattar Regionalt miljøprogram, Spesielle miljøtiltak i landbruket, Nærings- og miljøtiltak i skogbruket, grøftingstiltak og sjukdomsavløsning. I tillegg er kommunen førsteinstans og den som godkjenner ferdige bygde prosjekt ved søknader om IBU midler (Innovasjon Norge).

4.4 Arealforvaltning

Landbruksforvaltninga er tungt inne i arealforvaltning av LNFR-områda. Til dømes er oppfølging av jordloven ved søknader om omdisponering av dyrka jord krevjande saker. Dette kan vera søknader om massefyllingar, juletre-, plen- og pyntegrøntproduksjon, oppføring av hus nr. 2, m.m. I tillegg må forvaltninga følgje opp krav om driveplikt.

Landbruksforvaltninga handsamar søknader om nydyrking, landbruksvegar og søknader om godkjenning av spreieareal for husdyrgjødsel på innmarksbeite.

Landbruksforvaltninga er intern høyringsinstans i byggesaker og dispensasjonssaker i LNFR-områda. Landbruksforvaltninga er og ein viktig part i regulerings- og kommuneplanarbeidet.

4.5 Konesjonslova

Sakshandsame skjema om eigenerklæring om konsesjonsfrihet og ikkje minst sakshandsame søknader om konsesjon ved erverv av fast eiendom.

4.6 Andre arbeidsoppgaver

Landbruksforvaltninga er ansvarleg for kommunens ajourhold av kartbasen AR5. Elles er kommunane ulike, og oppgåver som er lagt til landbruksforvaltninga varierer.

5. Arbeidsgruppa sine vurderingar

5.1 Endringar i prioriteringar og arbeidsoppgaver

Arbeidsgruppa starta med å sjå på arbeidsoppgåvene og organiseringa av landbruksforvaltninga for 20 - 25 år sidan. Landbruksforvaltninga blei overført frå staten til kommunane i 1994. Før 1994 hadde Rogaland ei rekke fylkesagronomar som var rådgjevarar for bøndene innan ulike fagområde.

Nå er denne faglege vegleiingsfunksjonen i stor grad samla i Norsk Landbruksrådgjeving, i andre instansar i miljøet på Særheim og i mottakarleddet (meieri, slakteri). Økonomisk rådgjeving blir som hovudregel ivaretatt av rekneskapslag eller andre private.

Arbeidsgruppa prøvde å reflektera kring utviklinga om lag like langt fram i tid – mot år 2040. Det er grunn til å vente store endringar også dei komande 25 åra.

Oppgåvene for landbruksforvaltninga i dag kan grovt delast inn i 6 omåde. Våre vurderingar av sannsynleg utvikling fram mot 2040 innan dei ulike hovudområda går fram av kolonne 2.

Arbeidsområde	Venta utvikling
1. Tilskotsforvaltning	Digitalisering og forenkling vil truleg redusera arbeidsmengda. Kontrolloppgåvene og kontrollbehovet vil truleg auke. Nye eigarformer (foretaksstruktur) i landbruket kan endre og komplisere kontrollarbeidet.
2. Rettleiing – både innan tilskotsordningane og innan landbruksdrift	<p>Kommunane vil framleis ha ei forvaltningsmessig plikt til rettleiing i søknadsordningane, men forenkling og digitalisering kan redusere behovet.</p> <p>Driftsrådgeving er i hovudsak overteke av andre miljø som til dømes NLR. Produksjonsmetodane er etter kvart så spesialiserte at forvaltninga ikkje kan pårekna å ha tilstrekkeleg kompetanse.</p> <p>Samla tidsbruk på rettleiing vil truleg bli redusert.</p>
3. Kontroll av tilskotsgrunnlaget	<p>Det er viktig for legitimiteten av overføringane til landbruket at det blir ført kontroll med dei opplysningane som danner grunnlaget for utrekning av tilskota til den einskilde bonde.</p> <p>Med nye produksjonar og nye føretak er det grunn til å venta at kontrolloppgåvene blir minst like store og meir tidkrevjande framover.</p>
4. Klima- og miljøspørsmål	<p>Blir eit viktigare tema i åra som kjem, og blir truleg knytt endå tettare saman med tilskotsordningane. Klimaendringar vil medføre endringar i driftsformer over alt, men spesielt i flaumutsette område. Dette vil bli tema i rettleingsarbeidet.</p> <p>Heng og nøye saman med arealforvaltninga. Lokalkunnskap vil vera viktig. Tidsbruk i forvaltninga vil truleg auke.</p>
5. Arealforvaltning	<p>Arealforvaltning og arealplanlegging blir viktig i framtida. Samstundes ser vi at jordvern nå er sterkt inne i all overordna planlegging.</p> <p>Innan forvaltning av landbruksareala vil truleg landbrukskontora sine oppgåver bli meir omfattande og tydelege for å sikre at areala blir nytta i samsvar med samfunnsmåla.</p>

6. Omdøme og legitimitet	<p>For å sikre betalingsvilje for norsk mat vil omdømebygging bli viktig. Landbrukets omdøme blir påverka av folk sine oppfatningar av</p> <ul style="list-style-type: none"> - matsikkerhet - sjukdomsførebygging - dyrevelferd - leveringssikkerhet <p>Bøndene har hovudansvaret, men også den lokale landbruksforvaltninga har viktige oppgåver innan omdømebygging gjennom rettleiing og kontroll.</p>
--------------------------	--

5.2 Organisatoriske modellar

Arbeidsgruppa legg til grunn at det vil skje endringar i arbeidsoppgåver og rammer for arbeidet i åra som kjem. Kor raskt endringane kjem og kor omfattande dei blir – er usikkert. Men det er grunn til å rekne med at landbruksforvaltninga vil ha oppgåver i lang tid innan alle dei 5 arbeidsområda som er skisserte i 5.1.

Arbeidsgruppa vel å skissere i stikkord 3 alternative modellar for framtidig organisering av landbruksforvaltninga, og meiner at alle modellane kan handtere dei oppgåvene kommunane vil stå føre.

Modell	Vurdering
<p>Alternativ 1 – Nullalternativet – organisering som i dag. Fortsatt landbruksforvaltning i alle kommunar, og størstedelen av oppgåvene blir løyste i eigen kommune. Nokre tenestar med særlege kompetansekrav som skog- og utmarksforvaltning blir løyste felles for fleire kommunar gjennom vertskommunemodellar.</p>	<p>Modellen sikrar best intensjonen til fleirtalet på Stortinget som legg vekt på nærleiken til bonden og lokalkunnskapen i forvaltninga. Sikrar nærleik til miljø- og arealplanningane i kommunane, og dette er saksfelt av aukande betydning. Modellen medfører små einingar som gjer at den enkelte kommune har varierende kompetanse og modellen er sårbar ved sjukdom/fråvær. Denne hovudmodellen kan forsterkast med tett fagleg samarbeid/arbeidsdeling og fleire tenester løyste som fellestenester for fleire kommunar. Eksempel: Skogforvaltning, jakt og fiske, utmark, lån/tilskot gjennom Innovasjon Norge osv.</p>
<p>Alternativ 2 – Felles landbrukskontor for einingar større enn kommunar, men ikkje felles for alle 4. Sandnes har i dag forvaltningsansvar både for eigen kommune og for Stavanger og Kvitsøy. I ein slik modell kan det er aktuelt å vurdere Time/Klepp som ei eining og Sandnes/Gjesdal som ei annan.</p>	<p>Modellen gir muligheter for å bygge opp breiare kompetanse og er mindre sårbar ved sjukdom/fråvær. Aukar avstanden til miljø- og arealplanningane i kommunane, og kan medverke til meir formaliserte rutinar og byråkrati. Svekker lokalkunnskapen og nærleiken til bonden.</p>

<p>Alternativ 3 – Felles landbruksforvaltning for alle 4 kommunane.</p>	<p>Langt på veg same vurderingar som for modell 2, men i sterkare grad. Modellen gir muligheter for å bygge opp breiare kompetanse og er mindre sårbar ved sjukdom/fråvær. Aukar avstanden til miljø- og arealplan-einingane i kommunane, og kan medverke til meir formaliserte rutinar og byråkrati. Svekker lokalkunnskapen og nærleiken til bonden.</p>
---	--

5.3 Oppsummering

Når kommunane skal vurdere framtidig organisering av landbruksforvaltninga, er det viktig både å kjenne til oppgåvene og korleis samarbeid og oppgåveløysing er organisert. På fagleg nivå arrangerer Fylkesmannen fagsamlingar 3 – 4 gonger i året. I tillegg har landbrukssjefane på Jæren eit samarbeidsnettverk som møtest regelmessig.

Landbruksforvaltninga er i dag ein liten, men viktig del i kommunane sin organisasjon. Eit interkommunalt samarbeid/felles landbrukskontor kunne vore eit tiltak for å redusere sårbarheten i einingane ved permisjonar og fråvær. Dette er del av vurderingsgrunnlaget når framtidig organisering skal vurderast.

Overføringane gjennom støtteordningane i landbruket utgjer eit vesentleg bidrag til verdiskapinga i kommunane. Arbeidsgruppa vil understreke den nære forbindelsen mellom arbeidet i landbruksforvaltninga og arbeidet med næringsutvikling innan andre næringer.

Som omtalt i kapittel 5 reknar arbeidsgruppa med at dei arbeidsoppgåvene som vil ha aukande fokus i åra som kjem er oppgåver innan miljø, klima, omdømebygging, legitimitet og arealforvaltning.

Det er naturleg nok usikkerhet knytt til framtidig utvikling, men fleirtalet i arbeidsgruppa forventar reduksjon i arbeidsmengda innan tilskotsforvaltning og rettleiing, medan oppgåvene innan kontroll vil vera på om lag same nivå eller litt aukande.

Ut frå desse vurderingane ser arbeidsgruppa det som mest framtidsretta å vidareutvikle landbruksforvaltninga etter modellen som er kalla alternativ 1, hovudsakleg av 3 årsaker:

- Veksten i arbeidsmengd er forventa å koma innanfor oppgåver som klima-/miljøspørsmål, arealforvaltning og omdømebygging, og desse oppgåvene blir løyst best i nært samarbeid med andre kommunale avdelingar som plan/byggesak, kommunalteknikk og næring.
- Ei felles landbruksforvaltning kan bidra til å auke avstanden mellom einingar som skal samarbeide for å finne gode løysingar, og felles landbrukskontor for fleire kommunar kan på sikt svekke landbruket sine interesser og redusere landbruksforvaltninga sin mulighet for medverknad. For gardbrukarane er det ofte nødvendig å ha kontakt med fleire avdelingar i kommunen for å få løyst sine utfordringar, og det har derfor verdi om det kan skje den same staden.
- Arbeidsgruppa vurderer at det er innanfor arbeidsområda tilskotsforvaltning og rettleiing det ville vore mest å hente på ei organisering i større einingar/felles landbrukskontor. Tilskotsforvaltning og rettleiing er arbeidsområde der det er forventa mindre tidsbruk i forvaltninga framover.

6. Høyringsmøte med bondelaga

Arbeidsgruppa inviterte representantar for bondelaga og bonde- og småbrukarlaga i dei 4 kommunane til informasjons-/drøftingsmøte 20. mars 2018. Representantar frå 7 lokallag møtte. I møtet orienterte arbeidsgruppa om sine vurderingar og tilrådingar.

Ved avslutning av møtet blei debatten oppsummert slik:

Frammøtte representantar frå bondenæringa støttar at ein held fram med landbruksforvaltning i kvar kommune, men dei støttar og eit nærare samarbeid. Eit tettare samarbeid kan medverke til meir lik behandling av «like» saker på tvers av kommunegrensar. Dei kulepunkta som er skissert av utvalet ser bondeorganisasjonane positivt på.

Referat frå møtet følger som vedlegg.

7. Tilråding

Arbeidsgruppa tilrår at kommunane held fram med eigne landbruksforvaltningar som hovudmodell, men tilrår vidare:

- Det bør utviklast ein kultur som gjer det lettare å utnytte mulighetene for tidsavgrensa bistand mellom kommunane ved vakansar og fråvær.
- Kommunane ser på mulighetene for å organisere skog- og utmarksforvaltninga for større geografiske område. Her er arbeidsgruppa kjent med at Fylkesmannen våren 2018 har teke initiativ til å lage ei felles utgreiing om organisering av skogforvaltninga for 16 kommunar i Sør-Rogaland.
- Dei 4 kommunane vurderer om det er føremålstenleg å organisere kommunane sitt arbeid med forvaltning av IBU-midlane (Investeringar og bedriftsutvikling i landbruket) som ein felles teneste som kan organiserast som vertskommunesamarbeid (KI. § 28). Dette tas opp hausten 2018/våren 2019 når det er avklart korleis desse tenestene blir organisert regionalt.
- Kontrollarbeidet blir organisert felles for dei 4 kommunane som ei rullerande ordning. Ved kontrollar hjå bøndene skal det vera med 1 person frå vertskommunen og 1 person frå ein annan kommune. På denne måten sikrar kommunane felles praksis, samstundes som omsynet til lokalkunnskap blir ivaretatt. Landbrukssjefane utformer den konkrete modellen som bør kunna gjennomførast utan økonomisk oppgjær.

Klepp kommune, 04.04.2018
for arbeidsgruppa

Kåre Strand

Dokumentet er elektronisk godkjent og treng derfor ingen signatur.

Kopi til:
Medlemmene i arbeidsgruppa
Ordfører i Klepp
Rådmann i Klepp

Møtedeltakarane

Saksnr	Løpenr	Arkivkode	Avd/Sek/Saksh	Dykkar ref
17/1066-15	9919/18	026 V0	SEN/SEN/KS	

INTERKOMMUNALT SAMARBEID - LANDBRUK - REFERAT FRÅ MØTE MED BONDELAGA

Til stades Jone Fosse og Kristian Vinningland, Time bondelag
Geir Ingve Øglend, Sandnes bondelag
Stein Ove Byberg, Riska bondelag
Øyvind Refsnes og Geir-Jone Pollestad, Orre bondelag
Morten Oseland, Sandnes bonde- og småbrukarlag
Jon Tore Refve og Odd Sele, Bore bondelag
Yvonne von Bentum, Time kommune
Brit Jorunn Haslemo, Sandnes kommune
Gudrun Kristensen, Gjesdal kommune
Kåre Strand, Klepp kommune

Ikkje møtt/forfall Klepp bondelag

Kopi til

Møtestad og tid Formannskapssalen i Klepp, 20. mars 2018 kl 14.00

Kåre Strand ønska velkommen og leda møtet.

Han orienterte først om vedtak i Jærrådet 17.2.2017 om å utgreia eit nærare samarbeid om landbruksforvaltning på Jæren, og presenterte deretter dei vurderingane som er gjort i arbeidsgruppa. Vurderingane i arbeidsgruppa kan oppsummerast slik:

Arbeidsgruppa tilrår ikkje felles landbrukskontor, men

- å utnytte mulighetene for tidsavgrensa bistand mellom kommunane ved vakansar og fråvær.
- Kommunane ser på mulighetene for å organisere skog- og utmarksforvaltninga for større geografiske område. Her er arbeidsgruppa kjent med at Fylkesmannen tek initiativ til samtalar våren 2018.
- Vurdere om det er føremålstenleg å organisere kommunane sitt arbeid med forvaltning av IBU-midlane (Investeringar og bedriftsutvikling i landbruket) som ein felles teneste som kan organiserast som vertskommunesamarbeid (kl. § 28).
- Kontrollarbeidet blir organisert felles for dei 4 kommunane som ei rullerande ordning. Ved kontrollar hjå bøndene skal det vera med 1 person frå vertskommunen og 1 person frå ein annan kommune.

Stikkord frå diskusjonen:

- Spørsmål om innovasjon Norge og saksbehandling. Vinningland påpeika at det var først og fremst banken som tok den økonomiske vurderinga. Tore Refve sa at kommunens vurdering av søknaden var viktig.
- Jone Fosse: Viktig at kommunen jobbar for oss. Klepp og Time jobbar i hop. Steinrøys, - nydyrking må gjerast likt over kommunegrensene. Sjå på same ting likt. Likebehandling viktigare enn nærhet.
- Geir Jone Pollestad: Rettleiing, papirhaug. Peikte på at dersom kommunen var involvert i ei sak som skulle til FM så blei kommunen inhabil. Kommunen må gjera det de kan for å hjelpa bøndene. Store papirhaugar for å søka. Då må hjelparane vera med på laget.
- Vinningland: Forventar hjelp så lenge det lar seg gjera innan regelverket. Kan følast tungt og vanskelig. Blø for drakta. I Hå blir det strekt mykje lenger. Bruker Olav Magne Tonstad til klager.
- Er det sett på å splitte oppgåver? PT, RMP, og SMIL felles kontor og arealforvaltning nær bonden og opp mot politikarane.
- Bonde og småbrukarlag: Landbruksforvaltninga må vera ute i kvar kommune. Likhet og personuavhengig. Kjenner politikarane. Bra med samarbeid.
- Vinningland ser verdien av å ha landbruksforvaltninga i kvar kommune. Mykje som blir sagt og gjort i dialog med andre etatar i kommunen. Støtte i vår konklusjon. Siste punkt er genialt – å få nokon uhilda til kontroll.
- Konklusjonen er at dette er så rundt at også Hå kommune kan være med.

Kåre Strand oppsummerte debatten (og fekk tilslutning) slik:

Frammøtte representantar frå bondenæringa støttar at ein held fram med landbruksforvaltning i kvar kommune, men dei støttar og eit nærare samarbeid. Eit tettare samarbeid kan medverke til meir lik behandling av «like» saker på tvers av kommunegrensar. Dei kulepunkta som er skissert av utvalet ser bondeorganisasjonane positivt på.

23.03.2018

Gudrun Kristensen/Kåre Strand

Orienteringssak 3/18 18/00044-18

Referat fra møte 28.05.2018 vedrørende veteranplan

MØTEREFERAT

ArkivsakID:
18/967

JournalpostID:
18/13985

Dato:
29.05.2018

Møtetreferent: Inger Marie Refsland Voll
Telefon: 5161 4214

Møtedato: 28.05.18

Møtedeltakere:

Frode Fjeldsbø, ordfører
Jøran Dahl, SIOPS Rogaland
Tom Thoresen, arbeidsutvalget for veteran saker i Rogaland
Åge Sivertsen, styret NVIO Rogaland
Inger Marie Refsland Voll, referent

Referat fra første møte ang. veteranplan - 28.05.18

Jærrådet har bestemt at Gjesdal kommune begynner arbeidet med å utarbeide en veteranplan på vegne av Jærrådskommunene. Første steg på veien er møtet 28.5.18.

Agenda for møtet:

- Orientering om bakgrunnen for arbeidet
- Samråd/medvirkningsseminar om veteranplan
- Diskusjon om hva de ulike veteranorganisasjonene kan bidra med
- Eventuelt

Følgende momenter ble nevnt og diskutert i møtet:

- Det er viktig at veteranorganisasjonene er involvert i dette arbeidet.
- Det foreslås å kalle inn til et møte med alle Jærrådskommunene og veteranorganisasjonene etter sommeren.
- Det bør være et møte på forhånd hvor ulike problemstillinger blir presentert. Viktig at det blir klarlagt hvilke punkter det bør jobbes med.
- Bør vurdere å sende ut informasjon på forhånd til deltakerne, for eksempel grunnlagsdokumentet.
- Anerkjennelse er viktig!
- Det bør settes ned en gruppe med deltakelse fra alle kommunene. Det foreslås at denne gruppen og representanter fra veteranorganisasjonen tar arbeidet videre. Kjersti Vaksdal (representant fra Forsvarets veteraninspektør) bør også involveres.
- Ønskelig med egne kommunale arrangementer for veteraner.

- Det ble diskutert om kommunene skal lage en felles plan, hver sin plan, eller om en skal bruke det nasjonale grunnlagsdokumentet.
- Det ble diskutert om samspillseminaret kan avholdes på det nye Veteranhuset.

I det videre arbeidet er det lagt opp til følgende prosess:

1. Kommunene peker ut hver sin representant til å delta i arbeidet.
2. Møte kommunene seg i mellom
3. Planleggingsmøte hvor også veteranorganisasjonene er involvert
4. Samspillsseminar med representanter fra kommunene og veteranorganisasjonene

Representantene fra SIOPS, NVIO og arbeidsutvalget for veteransaker i Rogaland satte pris på møtet og initiativet for å starte opp arbeidet med en veteranplan, og ønsker sterkt å delta i arbeidet med planen videre.

Det er foreslått at Gjesdal kommune kaller inn til neste møte med de kommunale representantene.

Orienteringssak 4/18 18/00044-17

**Purring på henvendelse - Den kommunale brann- og redningstjenesten -
nye oppgaver og finansiering**

Fra: Haugen, Sidsel
Sendt: 29. mai 2018 13:32
Til: Hauge-Vikane, Sissel
Emne: VS: 16/04552-26 - Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering
Vedlegg: Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering.pdf

Hei

Her er purringen som ble sendt til Regjeringen 2.mai om svar på brevet fra 16.01.2018

Mvh

Sidsel

Fra: Haugen, Sidsel
Sendt: 2. mai 2018 12:10
Til: 'postmottak@kmd.dep.no' ; 'postmottak@jd.dep.no'
Kopi: 'christoffer.pederssen@jd.dep.no' ; 'cst@kmd.dep.no' ; Sivertsen, Bodil
Emne: 16/04552-26 - Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering

Til: Kommunal- og moderniseringsminister, Monica Mæland
Justis- og beredskapsminister, Tor Mikkell Wara
Kopi: Politiske rådgivere, rådmannen i Sandnes kommune

Den 09.01.2018 oversendte de 11 ordførerne i eierkommunene Rogaland brann- og redning IKS og Jærrådet vedlagte brev om den kommunale brann- og redningstjenesten, nye oppgaver og finansiering, til de to daværende statsrådene Amundsen og Sanner.

Sandnes kommune utøver pt sekretariatsfunksjon for Jærrådet.
På vegne av Ordfører i Sandnes kommune, tillater Sandnes seg å etterspørre når det kan forventes svar på henvendelsen som er oversendt fra ordførerkollegiet.

Med hilsen

Sidsel Haugen

Seniorrådgiver rådmannens stab
Sandnes kommune
Postboks 583
4305 Sandnes
Telefon jobb 51 33 56 57 mobil 907 34 016

SANDNES KOMMUNE
ordfører

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Sandnes, 09.01.2018

Deres ref:
Saksbehandler: Sidsel Haugen

Vår ref: 16/04552-26
Arkivkode: 037

Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering

Primærkommunene har i dag ansvaret for brann- og redningstjenesten. Oppgaver og ansvar er definert i blant annet Brann- og eksplosjonsloven med tilhørende forskrifter. Her er det stilt krav til så vel kompetanse og kapasitet, som utstyr i brann- og redningstjenesten. Videre følger klare krav om forebyggende arbeid og øvelser samt tilstrekkelig beredskap til å håndtere hendelser og ulykker. Tunnelsikkerhet er imidlertid definert i egen forskrift og forvaltningsmessig lagt til Samferdselsministeren. Denne forskriften stiller krav til veieier når det gjelder planlegging, bygging, drift og vedlikehold, mens beredskaps- og innsatsansvaret ved hendelser i tunnel påligger kommunene uavhengig av hvem som er veieier.

Verdens hittil lengste undersjøiske tunnel, Ryfast er under bygging på Nord-Jæren og åpner i 2019. For få dager siden ble første salve skutt for Rogfast, et enda mer krevende undersjøisk veganlegg. De økonomiske konsekvensene dette får for kommunene til å følge opp med en lovlig brann- og redningstjeneste er betydelige. Siden 2004 har kommunene på Nord-Jæren organisert seg med et felles interkommunalt selskap for å løse brann- og redningstjenesten. Flere kommuner har nå søkt om å bli deltakere i selskapet. Det er ikke mulig for en enkelt kommune alene å ta ansvaret for å løse de krevende oppgavene som følger av den omfattende tunnelutbyggingen som skjer.

Eierkommunene i Rogaland brann- og redning IKS satte allerede fra etableringen av selskapet klare mål om effektivisering og gevinstrealisering av stordrift. Felles risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) fulgte opp og la en felles langsiktig strategi for brannstasjonsstrukturen i vårt ansvarsområde. Til grunn for analysen ble lagt dagens forskrifter og lovkrav om f.eks. dimensjonering, uttrykningstider, risikoobjekter mv.

April 2017 åpnet ny hovedbrannstasjon, samlokalisert med interkommunal legevakt og øyeblikkelig hjelp samt ambulansesentralen. Av byggeprosjektet på totalt kr 500 mill., utgjør hovedbrannstasjonen kr 300 mill. Mer enn 340.000 innbyggere ytes samordnede tjenester fra dette regionale hovedanlegget i dag. For eierkommunene er konsekvensene at årlig tilskudd til drift av brann- og redningstjenesten i 2018 nå er passert kr 245 mill. Det er et nøkternt budsjett, og lavere enn styrets forslag.

Utfordringene fremover, for å være i samsvar med lov- og forskrifter, er at ytterligere 1 ny stasjon sør på Jæren (Time/Klepp), 2 i Stavanger 1 i Gjesdal og 1 på Finnøy må bygges ut. Dette er utgifter kommunene er henvist til å finansiere fullt ut selv, gjennom prioritering av de frie inntekter. Med den betydelige riksvegutbyggingen inkludert to nye krevende undersjøiske tunnelprosjekter, vil utgiftene til kommunenes brann- og redningstjeneste på Nord-Jæren måtte økes kraftig i fremtiden. Slik kan det ikke fortsette. Det har kommunene verken rammebetingelser for eller økonomi til å klare.

Flere av eierkommunene, sammen med Rogaland fylkeskommune, universitet og høyskole har over flere år arbeidet målrettet med tunnelsikkerhet. Dette har i tillegg medført etablering av Norwegian Tunnel Safety Cluster (NTSC), som igjen gir flere konkrete resultater for bedre tunnelsikkerhet. Blant annet er det utviklet en robot for bruk i førstesøk ved ulykke/brann i tunnel. Dette arbeidet er vesentlig med hensyn til utvikling av nødvendig utstyr som brann- og redningstjenesten og nødetatene trenger. Samtidig øker presset på å få frem realistiske øvingsarenaer slik at kompetanse ivaretas. Kravene kan ikke velges bort. Både arbeidsmiljølovgivningen og ikke minst internkontrollforskriften trer her inn i tillegg, med krav om forsvarlig arbeidsmiljø og en trygg innsats ved hendelser. Ansvar for kompetanse, herunder jevnlig trening og øvelser i brann- og redningstjenesten tilligger primærkommunene.

Vi er kjent med at DSB har avlevert forslag til revidert dimensjoneringsforskrift og vi er også kjent med arbeidet med Brannstudien som ble gjort. Våre spørsmål er:

- Hva skal kommunene planlegge etter for fremtiden, et brann- og redningsvesen som nå eller flere større ala politidistriktene?
- Hvordan er ansvaret for tunnelsikkerhet tenkt løst, når utløpet av en stor tunnel ender i en liten kommune og som ikke er en del av et større brannvesen?
- Kan vi forvente at også de reelle kommuneøkonomiske virkningene av eventuelle endring følges opp av Regjeringen i kommende budsjetter?

Sandnes, Jærkommunene, Kvitsøy og kommunene i Nye Stavanger står i dag i en situasjon der hele finansieringen av brann- og redningstjenesten må rustes for å håndtere Stortingets vedtak om å bygge verdens to lengste undersjøiske tunneler. Vi finner grunn til å stille spørsmål ved dette.

Vi tillater oss derfor å stille spørsmål til Statsrådene om det er vilje til å innlede en drøfting med kommunene, ikke bare oss på Nord-Jæren, men de kommunene som er vertskap for slike store nasjonale samferdselsanlegg, om de økonomiske rammevilkårene for å håndtere oppgavene i fremtiden?

For oss som ordførere handler dette om hvordan vi skal makte å løse kravene til både velferdstjenester, samfunnsutviklingsoppgaver og brann- og redningstjenester innenfor de økonomiske rammene vi rår over, i fremtiden.

Med hilsen

Stanley Wirak
Sandnes

Reinert Kverneland
Time

Ane Mari Braut Nese
Klepp

Frode Fjeldsbø
Gjesdal

Christine Sagen Helgø
Stavanger

Dagny Sunnanå Hausken
Rennsøy

Henrik Halleland
Finnøy

Mirjam Ydstebø
Kvitsøy

Ole Ueland
Sola

Kristine Enger
Randaberg

Jonas Skrettingland
Hå

Dette dokumentet er elektronisk produsert og krever ikke signatur.

Kopi:

KS - Kommunesektorens Organisasjon

KS Rogaland

Rogaland brann og redning IKS v/brann og redningssjefen

Rogaland fylkeskommune v/fylkesordfører

DSB v/direktør

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Postnummer
Det kongelige Justis- og Beredskapsdepartement	Justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen	Postboks 8005 Dep	0030 OSLO
Kommunal- og Moderniserings-Departementet	Jan Tore Sanner	Postboks 8112 Dep	0032 OSLO

Orienteringssak 5/18 18/00044-16

Evaluering Grunderarena, Jæren Produktutvikling

Notat

Til : Jærrådet

Fra: Næringssefer Jærråds kommune

Dato: 16.mai 2018

Evaluering Grunderarena Jæren og etablererveiledning

Jærrådet har fattet vedtak, sak 18/17 i møte 1.des 2017 om gjennomgang av Jæren Produktutvikling og Skape.

Næringssefene har forespurt Jæren Produktutvikling om en evalueringsrapport vedrørende Grunderarena Jæren. Det ble gitt ekstra tilskudd for dette tiltaket for 3 år og en er nå inne i siste år.

Evalueringsrapporten fra Jæren Produktutvikling vil foreligge første uken av juni. Det er derfor ikke mulig å gjøre næringssefenes evaluering/sak til deres neste møte i Jærrådet.

Vi vil derfor fremme sak vedrørende evaluering til møte 11.sept. 2018.

Jærråds kommunene har partnerskaps avtale med Skape.no ut 2019. Vi vil også gjøre en evaluering av det partnerskapet, før sommeren 2019.

Orienteringssak 6/18 18/03638-1

Pelsdyrnæringa i Norge

Statsminister Erna Solberg
Landbruks- og matminister Jon Georg Dale
Næringskomiteen på Stortinget

Jærrådet

Sandnes, 28.02.2018

Deres ref:
Saksbehandler: Stanley Wirak

Vår ref: 18/03638-1
Arkivkode: ---

Pelsdyrnæringa i Norge

Jærrådet (kommunane Gjesdal, Sandnes, Klepp, Time og Hå) ser med sterk uro på regjeringspartia si beslutning om å avvikle pelsdyrnæringa fram til årsskiftet 2024/2025. Beslutninga var uventa på bakgrunn av tidlegare vedtak, og råkar ei betydeleg næring i landbrukskommunane på Jæren. Klepp og Hå er dei to største pelsdyrkommunane i landet.

Pelsdyrnæringa har retta seg etter vedtaket Stortinget gjorde i januar 2017, då det vart vedteke å vidareutvikla ei bærekraftig pelsdyrnæring i Norge, med strenge retningslinjer for dyrevelferd. Næringa har hatt sterkt fokus på dyrevelferd ut frå nye retningslinjer, og er i front globalt når det gjeld å leggja til rette for dyra. Mattilsynet har og gode system for varsla og uvarsla tilsyn. Det skulle slik sett ikkje vera grunn for å gå til det drastiske steget det er å avvikle ei seriøs næring med lange tradisjonar i regionen. Innsatsen bør heller rettast inn mot tilsyn og å få stengt farmar dersom det ikkje er forsvarleg drift og god dyrevelferd.

Det er totalt 49 oppdrettarar i Jærrådet sitt område, dei fleste driv med mink. Totalt har dei ca 74 000 tisper av mink og rev. Fleire av oppdrettarane har etablert seg nyleg på bakgrunn av dei politiske signala som har blitt gitt. Oppdrettarar har investert i nye farmar i tillit til politisk vedtak. Pelsdyr er ofte ei tilleggsnæring som gjer det mogeleg å vera fulltidsbonde på gardar som ikkje har areal nok til anna produksjon. Nokre oppdrettarar har det og som eineproduksjon. Siste tal frå Rogaland viser at det var 143 årsverk innan primærleddet i denne næringa.

Pelsdyrnæringa har som all anna næring ringverknadar. Rogaland pelsdyrfôrlag i Sirevåg sysselset 22 årsverk, og leverer fôr til oppdrettarar i Vest-Agder, Rogaland og Hordaland. Fôrlaget tek imot restprodukt frå produksjons- og foredlingsanlegg for landbruk og fiskeri. Slakteria i Kviamarka leverer råvarer som ikkje kan nyttast til menneskemat til fôrproduksjonen. I staden for å vera unyttig avfall vert restprodukt nytta til dyrefôr, og i staden for å representera ein utgiftspost, vert restprodukta ein ressurs i ei anna næring. Destruksjon ville medføra ei utgift på om lag 50 millionar kroner, medan restprodukta no representerer ei inntekt på omlag 55 millionar kroner.

Vidare ringverknadar som arbeidet med pelsing, bygg, innkjøp av tenester m.v. er ikkje rekna på, men om ein konservativt anslår at kvart årsverk i næringa fører til to som ringverknad, vil den totale verdiskapinga i pelsdyr for Rogaland ligge på 430 årsverk.

Det vil ha store konsekvensar, både menneskeleg og økonomisk for oppdrettarane, for kommunane der oppdrettarane bur, om ein skal leggja ned ei næring som har retta seg etter tydelege politiske signal, som har teke dyrevelferd på alvor, og som er i verdsfront i så måte. Vi vil difor oppfordra regjeringspartia om å revurdera beslutninga si om å avvikla pelsdyrnæringa.

Med hilsen

Stanley Wirak
ordfører Sandnes kommune

Reinert Kverneland
ordfører Time kommune

Ane Mari Braut Nese
ordfører Klepp kommune

Frode Fjeldsbø
ordfører Gjesdal kommune

Jonas Skrettingland
ordfører Hå kommune

Kopi til:

Sentralstyrenes ledere og parlamentariske ledere:

Arbeiderpartiet v/Jonas Gahr Støre

Fremskrittspartiet v/Siv Jensen og Hans Andreas Limi

Høyre v/Erna Solberg og Trond Helleland

Kristelig folkeparti v/Knut Arild Hareide

Miljøpartiet de Grønne v/Une Aina Bastholm/Per Espen Stoknes

Rødt v/Bjørnar Moxnes

Senterpartiet v/Trygve Slagsvold Vedum og Marit Arnstad

Sosialistisk Venstreparti v/Audun Lysbakken

Venstre v/Trine Skei Grande og Terje Breivik

Fra: Postmottak LMD <Postmottak@lmd.dep.no>
Sendt: 11. april 2018 10:47
Til: postmottak
Emne: 18/54 Uttale frå Jærrådet om pelsdyrnæringa i Noreg
Vedlegg: Uttale frå Jærrådet om pelsdyrnæringa i Noreg.docx.pdf

Se vedlagte saksdokumenter.

Denne e-posten er sendt på vegne av Landbruks- og matdepartementet. Vennligst ikke svar direkte tilbake til avsender, men bruk postmottak@lmd.dep.no som mottaker dersom det er behov for å svare på denne e-posten.

Med hilsen
Landbruks- og matdepartementet

**DET KONGELEGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Sandnes kommune
Postboks 583
4305 SANDNES

Dykkar ref
18/03638

Vår ref
18/54-34

Dato
5. april 2018

Uttale frå Jærrådet om pelsdyrnæringa i Noreg

Landbruks- og matdepartementet takkar for uttala frå Jærrådet om pelsdyrnæringa i Noreg.

Med helsing

Kristin Nummedal (e.f.)
avdelingsdirektør

Odd Anders Nilsen
seniorrådgjevar

Dokumentet er signert elektronisk og har derfor ikkje handskrive signaturar

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 874

Avdeling
Avdeling for
matpolitikk

Saksbehandlar
Odd Anders Nilsen
22 24 93 14

Eventuelt

Sandnes, 06.06.2018

Stanley Wirak
leder

Bodil Sivertsen
sekretær

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.